

Ons goede voornemen

Het omgaan met risico's en onzekerheden lijkt de belangrijkste opgave voor deze tijd. We leven in een kwetsbare wereld, ook in economisch opzicht.

Steeds luider klinkt daarom de vraag of accountants hun opdracht om vertrouwen en zekerheid toe te voegen aan het maatschappelijk verkeer nog waar kunnen maken. Als wij al in staat zijn om daar antwoorden op te formuleren, lijkt dat weinig indruk te maken op de samenleving.

Ook in Nederland leek het de laatste jaren best weer beter te gaan. De economie herstelt langzaam na de mokerslag van de kredietcrisis. Het consumentenvertrouwen neemt toe en de opdrachtenstroom komt op gang. Zelfs de bouw krabbelt na een totale *knock out* weer op.

Toch is het economische landschap na de crisis structureel veranderd. Meer dan een miljoen mensen zijn - gedwongen of vrijwillig - zelfstandig ondernemer. Voor jongeren lijkt dat tegenwoordig vanzelfsprekender dan een vast dienstverband. Maar ook werknemers en werkgevers hebben te maken met veel meer onzekerheden. Sterk fluctuerende markten zijn een *fact of life* geworden. Het klassieke familiebedrijf dat rustig en robuust voortbouwde op het verleden, bestaat niet meer.

En er zijn nieuwe bedreigingen. Na zestig jaar vrede in Europa worden we op eigen grondgebied geconfronteerd met terrorisme en internationale spanningen. En daarnaast leggen de uitputting van onze natuurlijke grondstoffen en de aantasting van het milieu een hypotheek op de toekomst die waarschijnlijk veel eerder zal moeten worden afgelost dan we zouden willen. Sommigen, ook een deel van het bedrijfsleven, blijven volhouden dat het zo'n vaart niet zal lopen. Maar duurzaamheid is al lang geen keuze meer, het moet.

Accountants zijn niet meteen in beeld om dit soort macroproblemen op te lossen. Maar het is de vraag of de discussies die wij wél voeren, zoals rond de micro entiteiten, (nog) enig raakvlak hebben met de thema's die de samenleving of tenminste onze klanten bezighouden. Waarom zien we nooit een toonaan-gevende ceo zich uitlaten over de rol van accountants, de scheiding van controle en advies of de informatieve controleverklaring?

En waarom schuift er nooit een bestuursvoorzitter van een accountantskantoor aan bij Buitenhof of Nieuwsuur om mee te discussiëren over de Nederlandse economie, internationale handel of de toekomst van het mkb? Wanneer wij weer zichtbaar willen zijn in het publieke domein, zullen wij allereerst moeten aantonen dat onze visies en opinies relevant zijn. Dat onze agenda synchroon loopt met die van de samenleving.

De samenleving van nu zoekt naar houvast in een onrustige wereld. Dijken die voldoende veiligheid bieden. Zekerheid dat oude en nieuwe risico's tijdig in beeld komen. En het vinkje bij de financiële paragraaf die de accountant daarvoor in de aanbieding heeft, voldoet op geen enkele wijze aan die maatschappelijke behoefte.

Anderhalf jaar geleden beloofden we plechtig om weer als maatschappelijk vertrouwenspersoon aan de slag te gaan. De kwaliteit zou voorop staan. De grote kantoren gingen voortvarend aan de slag, maar wat het maatschappelijk rendement daar van is, weet niemand. Dat de markt een accountant alleen nog op basis van kwaliteit kiest, is volgens Marianne van der Zijde zelfs een illusie. Klanten hebben geen benul wat zij van die kwaliteit dan kunnen verwachten én accountants niet in staat zijn om dat uit te leggen.

Voor de niet-ooft kantoren ligt inmiddels een lichte uitvoering van de 53 maatregelen klaar, maar de animo om daar nieuw elan uit te distilleren, lijkt nauwelijks aanwezig. Zij hebben hun handen vol aan het behoud van omzet en marge, met name door de concurrentie met administratiekantoren (en elkaar...). De discussies over onze sector wordt door hen vaak gezien als een hobby van de 'ambtenaren' van de NBA en wereldvreemde beroepsprofeten. Geen tijd voor en geen profijt van.

Bij Novak hebben we iedere dag contact met collega's die keihard moeten werken om het hoofd boven water te houden. Wij begrijpen als geen ander dat er iedere maand voldoende geld op de plank moet komen. Denken over meer duurzame verdienmodellen, innovatie en kwaliteit is leuk, maar betaalt geen rekeningen.

En toch. En toch is Novak ervan overtuigd dat we onze kop in het zand steken wanneer we de bedreigingen van deze tijd niet serieus tegemoet treden. De wereld waarin wij opereren is volledig anders dan tien of twintig jaar geleden. Maar wij reiken nog steeds antwoorden uit het verleden aan op de vragen van nu en de toekomst. Daarmee verliezen we iedere dag aan relevantie.

Met de handen over elkaar gaan zitten, is geen optie. Voor grote en middelgrote ondernemingen lijkt de accountantscontrole al nauwelijks meer enthousiasme op te roepen dan een bezoek aan de tandarts. De kloof tussen de prijs die de markt wil betalen en de investeringen die nodig zijn om de kwaliteit waar te maken, wordt steeds groter.

Voor kleinere bedrijven is het verschil tussen een accountant en een willekeurige andere boekhouder nog nauwelijks te zien. En wij doen daar vrolijk aan mee. Lastige kwaliteitsstandaarden? Een dure beroepstitel? Declarabele uren vrijmaken voor permanente educatie, business development en professionele reflectie? We kunnen die ballast ook gewoon overboord zetten en daarmee een leuke korting mogelijk maken hoor!

Sommigen zullen dit lezen alsof wij het feestje komen verstoren dat net weer een beetje lekker begon te lopen. Zij gaan met oogkleppen vooruit en blijven heel hard roepen dat het allemaal wel goed komt. Maar wie de krant leest en de klant hoort, weet dat dat onzin is.

Kwaliteit, innovatie en educatie zijn geen zaken voor sombere gezichten. We moeten er weer lol in krijgen om de beste te willen zijn. Om ons ambacht tot speerpunt van vernieuwing te maken. Om markt en maatschappij te bedienen met producten, adviezen en diensten die organisaties vooruit helpen in plaats van afremmen. Om een jonge generatie te binden en te boeien door hen te scholen in alle aspecten van het accountantsvak. Om samenspraak te zoeken met de samenleving.

We zijn in verwachting van een nieuw jaar. Novak wenst iedereen het goede voornemen toe om in 2016 bij te dragen aan een gepassioneerde, bevlogen en maatschappelijk relevante accountancysector.

Deel dit artikel

f in

Marco Moling en Guus Ham zijn respectievelijk voorzitter en directeur van de Nederlandse vereniging van accountants en accountantskantoren (Novak), de belangenvereniging voor mkb-accountants.

GERELATEERD

NIEUWS | 12 april 2021

'We moeten de rol van brede gesprekspartner weer oppakken'

In de controlepraktijk gaat veel aandacht uit naar compliance, het volgen van beroepsregels, toezicht en goed je werk doen. Maar de accountant heeft ook een verhaal... →

Arnout van
Kempen

DISCUSSIE | Column | 09 april 2021

Audit quality en innovatie

Innovatie van de wettelijke controle is onmogelijk bij de bestaande regulering, meent Arnout van Kempen. →

NIEUWS | 09 april 2021

Enquête NBA over inzet forensische expertise bij de jaarrekeningcontrole

De Werkgroep Fraude van de NBA is een onderzoek gestart naar de inzet van forensische expertise binnen accountantsorganisaties. Een enquête hierover is uitgestuurd... →

NIEUWS | 08 april 2021

Kwartiermakers organiseren rondetafelsessies voor managers accountantskantoren

De twee Kwartiermakers toekomst accountancysector, Marlies de Vries en Chris Fontein, organiseren twee rondetafelsessies voor (senior) managers van accountantsorganisaties. →

NIEUWS | 05 april 2021

Busy Season Talks dragen bij aan openheid accountantsberoep

De reeks 'Busy Season Talks' over het accountantsberoep, elke dinsdagavond op gespreksplatform Clubhouse, kent inmiddels een vaste schare aanhangers. Editie #7 ging... →
